

tenäisen johdon, harkitun suunnitelmallisuuden sekä kurinalaisuuden välttämättömyyden. Sen lisäksi, mikä on vielä suuriarvoisempaa vastaisuuteen nähden, nämä suurtaistelut, joita tukehduttaakseen kapitalistit ovat olleet pakotetut käyttämään valtiolaitoksensa kaikki mahtikeinot, eivät ole voineet jättää varsinkaan taisteluissa mukana olleita epätietoisiksi valtiovoiman merkityksestä taloudellisten taistelujen aikana. Valtiovoiman valtaaminen köyhälistöluokan tarkeituiksi palvelemaan, on niin ollen täytynt tullu lukemattomien luokkatoveriemme pyhimäksi pyrkimykseksi näiden työ-

taistelujen opettamana. Ne ovat siis olleet myös mitä voimakkainta valtiollista agitatsionia.

Olivatpa aineelliset tulokset toistaiseksi mitkä tahansa, niin tietopuolisesti kuitenkin tämän kesäiset työn ja pääoman väliset taistelut ovat opettaneet työväenluokkaa sanomattoman paljon.

Uutta luottamusta, rohkeutta. kokemusta ja taisteluintoakin on saatu. Niitä kaivataankin jo niin kipeästi kaikkialla. Niitä tarvitaan ennen pitkää yhä suuremmissa, enemmän mullistavissa ja laajemmille aloille ulottuvissa taisteluissa.

Eetu Salin.

Vähän ennustelua maailman menosta

Teoreettisten selitystemme mukaan järjesteleee kapitalismi yhteiskuntataloudellisia oloja sosialidemokratian eduksi, kehittäessään tuotantolaitoksia yhä suuremmiksi ja järjestäessään niiden johdon yhä harvemmillä päänappuloilla, lopulta yhdellä ainoalla, hoidettavaksi, sekä valloittaessaan yhteiskunnallisen hallituksen, eli oikeammin sanoen: yhteiskunnalliset hallitukset, täydellisesti saman nappulan vallan alaiseksi. Tällaisella olojen kehittämisellään hävittää kapitalismi pienet tuo-

tanto- sekä tavarainvälitysliikkeet, häätäen siten pienporvariston palkkatyöläisen armeijaan, joka, yhdessä yhä vähemmällä ihmisvoimilla johdettavien koneiden kanssa, merkitsee työttömäin armeijan yhä suuremaks kasvamista. Tässä armeijassa, ja myös yleensä palkkatyöläisarmeijassa, joka muuten onkin tämän työttömäin armeijan kanssa samaa armeijaa, tulee olemaan tyytymättömyydellä hyvä maaperä, varsinkin kun trusti yhäti vain korottaa elintarpeitten hintoja, kohottamatta

kuitenkaan samassa määrässä, jos ollenkaan, palkkoja. Sosialismi levittää nopeasti. Vihdoin valtaa sosialidemokratinen järjestynyt tyväestö ei ainoastaan yhteiskunnan hallituksen vaan myös trustiviraston, joka silloin on enään vain yksinkertainen tempku, siellä kun on vain yksi päänapula jota muutamat trustipohatat yksissätuumin hoitavat; on vain poistettava nuo muutamat pohatat ja asetettava niiden sijalle yhteiskunnallinen, nyt työläisten käsissä oleva hallitus.

Näinhän me selitämme selittämästä päästyämmekin ja tämä on johdonmukaista, siis oikea selitystapa. Ainoastaan voimme olla joskus vähän liiaksi ahdasnäköisiä, riidellämme menettelytavoistamme. Mutta tästä alkäämme vielä lähtekö pitempään puhumaan, vaan ortakaamme tässä nyt esille eräs tähän saakka ehkä liian vähän pohdittu kysymys, kysymys: *saammeko lopulliset valloituksenne tehdä valtakunnittain, vai joudummeko valloittamaan yht'aikaa koko maailman?* — Jos minkään, niin on tämän kysymyksen pohtiminen mielestäni tärkeätä; sillä onhan luonnollista että taistelurintamassa tulee ottaa mikäli mahdollista selvä vihollisen asemasta, sen varustuksen laaduista ja järjestyksestä, ja sen kautta myös omista voittamismahdollisuuksistaan. Näin menetellen osataan välttää turhia vaivoja ja voiman tuhlausta; osataan suunnata liikkeet heti alunpitäin oikeaa ratkaisevaa taistelua kohti, yleensä varustautua ja menetel-

lä edukseen olosuhteitten vaatimusten mukaan.

Siis saammeko lopullisen maailmanvalloituksenne suorittaa valtakunnittain vai joudummeko valloittamaan yht'aikaa koko maailman?

Yleisemmin luullaan puolueessamme vielä, että valloituksenne tulee tapahtumaan valtakunnittain. Tämä on vain yksinkertaista, ehkäpä sentään ainakin näennäisten todennäköisyyksien perusteella syntynyttä, luuloa; kuten jo edellä mainitsin, on tätä kysymystä tähän mennessä ehkä liian vähä pohdittu. Puolueemme on kylää järjestynyt yleismaailmalliseksi, mutta ei tämäkään ole tainnut tapahtua mainitulle käsitykselle vastakkaisen käsityksen johdosta. Suurimmatkin teoreetikkomme, ehkä joita'n minulle tuntemattomia poikkeuksia lukuunottamatta, katselevat taistelualueettamme vielä tämän „valtakunnittain-käsityksen“ mukaan. Siitä, mikä valtakunta tulee olemaan ensimmäinen co-operatiivisesti järjestetty valtakunta, ollaan erimielisiä, joskaan ei tästä paljon väitellä. Jotkut luulevat Amerikan Yhdysvaltoja ensimmäiseksi; täällä, jossa on jo yleinen äänioikeus ja kapitalismi pisimmälle kehittynyt ynnä muita edellytyksiä, täällä on mahdollisuus saada ensimmäiseksi sosialidemokratia käytäntöön. Toiset taas ovat sitä mieltä että täällä murtaa sosialidemokratia kapitalismin rintavarustukset vasta ehkä kaikkien viimeiseksi. Jotenkin näin synkkää mieliä pidettä on tähän kotimaahansa nähden esim. nerokas kirjaili-

jamme Jack London. Kertoo-
han hän „Rautakorko“-romaa-
nissaan meille miten Amerikas-
sa vallitsee kapitalistinen „oli-
garkia“ vielä vuosisatoja sen
jälkeen kun ainakin joissain Eu-
ropan sivistysmaissa on saatu
sosialidemokratia jo käytäntöön.

Minkälaisia asioita meidän
nyt tulee ottaa huomioon, tut-
kiessamme tätä kysymystämme?
Mielestäni ennen kaikkea kapi-
talismin nykyinen näyttäjä.
Sillä kapitalismihan on aikakau-
temme suurin mahti ja on yhä
suuremmaksi kehittymässä trusti-
utumisensa kautta ja tämä on
myös meidän päävihollisemme.
Meidän on otettava huomioon:
mihin pääsuuntaan tuolla kapi-
talismin näyttämöllä ovat asiat,
tarkemmin sanoen, mihin suun-
taan on trustituminen, kehiti-
tymässä.

Jokainen asioita jonkun ver-
ran seurannut on kai huomannut,
että se on kehittymässä
„kansainvälistä“ trustijärjestel-
mää kohti. Kunkin kehitty-
neemmän teollisuusmaan kapita-
listit ovat jo päässeet trustituu-
misillaan päätarkoituksiensa pe-
rille kotimaassaan ja tehneet
valloituksia myös ulkomailla
(amerikalaiset kapitalistit eivät
ole suinkaan jälessä näissä
asioissa); nyt ovat he alkaneet
ojennella trustiensa käsiä mer-
ten ja valtakuntain rajain ylitse
ja laulavat: „Liittäkäämme käsi
kätteen ja sormet sormien lo-
mihin!“ Sillä heidän yhteis-
kunnan etujensa mukaista on
lopettaa kilpailu väliltään sa-
moin kuin ovat jo kotimaissaan
lopettaneet. Yleismaailmallinen
terästrusti on kai jo valmiina.

Ja tämä mahtivoimallaan vetää
kaikki toiset trustit samaa tie-
tä, koska tämän pohatat, jo ny-
kyään, kontrolloeraavat melkein
kaikkia muitakin. Ja ilman tä-
mänkin valtamahdia ne kai sa-
maan suuntaan pyrkisivät. No,
tämä kaikki merkitsee perinnä
ei enempää eikä vähempää kuin
sitä, että *jonkun ajan kuluttua
hallitsee koko maailman tuot-
tantoa ja jakoa yksi ainoa trusti,
trustien trusti.* Miten lähellä
jo lieneekään tällainen asiain-
tila? Sitä tietenkin salataan
niin paljon kuin mahdollista ai-
na siksi, kunnes on päästy täy-
dellisesti tarkoitustensa perille;
ja kaiketi vielä sittenkin käy-
tetään kaikenlaisia valhenaamioi-
ta kansan edessä, kuten jo ny-
kyään täällä Amerikassa kan-
sanvaltaisuusnaamioita. Tämä
maailmantrusti tulee olemaan
mahtavampi valtamahdi kuin
vielä milloinkaan on ollut, maht-
tavampi kuin keskiajalla katooi-
nen kirkko ja mahtavampi
kuin mitä edes Napoleon us-
kalsi uneksia. Se tulee ole-
maan maailmanvalta joka riis-
tää kaikilta entisiltä virallisilta
hallitsijoilta eli hallituksilta
„oman tahdon“ kokonaan, yksin-
pää venäläiseltäkin, ja alis-
taa nämä palvelukseensa, teh-
den näistä vain virallisia „lei-
masimia“ itselleen. Näin me-
nettelee se yhtähyvin „kansan-
valtaisten“ kuin virkavaltaisten-
kin hallitusten suhteen. Olkoon
tässä sivumennen huomautettu,
että vaikka Yhdysvallat ovat ny-
kyään „maailman kansanvaltai-
sin valtakunta“, täällä kuitenkin
on hallitus nyt jo täydellisesti
tuollaisena „leimasimena“ teräs-

trustilla, eli oikeammin teräsrautatietrustilla! — Tuon yleismaailmallisen trustien trustin täyteen mahtiinsa päästyä on tietysti lopen loppunut eri maitten kapitalistien välinen kilpailu markkina-alueista; kaikessa rauhassa silloin tuo trusti vain imutorviaan ojentee miten ja minne kulloinkin parhaaksi näkee. Silloin päästetään täällä Yhdysvalloissa — mainittakoon tästäkin sivumennen — voimaan demokraattien vapaatulliperiaate! Ja valtakuntain väliset maailmanrauhanpuuhut silloin vaikeudetta toteutetaan! Mistäpä silloin enää valtakuntain välillä riideltäisiin! — Mutta sotilasarmeijoita ei kuitenkaan vielä poisteta! Niitä tarvitsee tuo maailman-„oligarkia“ työkansaa, tuota ääretöntä palkkaorjalaumaansa „aisoissaan“ pitämässä. Sillä tämä on vielä jäänyt sille vastukseksi. Se tarvitsee tätä, mutta ei voi pitää tätä tyytyväisenä ja levollisena, koska ei voi painaa tätä enää yhtä syvään henkiseen pimeyteen kuin on painanut tämän taloudelliseen kurjuuteen. Siksi tarvitsee se vahvoja aseellisia voimia tätä kurissa pitämässä.

No, mitä tällainen asiaintila tulee merkitsemään sosialidemokratiaselle puolueelle? — Jotkut voivat nyt väittää, ettei tällaista asiaintilaa voi tullaakaan. Kukaan ei uskaltane väittää ettei maailman suurkapitalistien pyrkimys olisi tähän suuntaan ja etteivät he omistaisi jo kaikkia välitieteisiä edellytyksiä tämän pyrkimyksensä toteuttamiseen, mutta jotkut voisivat ajatella, ja niin

kai ajattelevat edellä mainitsemani teoretikkomme, että ennenkuin he kuitenkaan ehtivät tämän suurtarkoituksensa perille, saavuttaa sosialidemokratian liike heidät valloituksillaan ja tekee heidän tuumansa tyhjiksi. Mutta katsoen sos. demokraattisen liikkeemme vielä perin vähäiseen kykyyn (niissäkin maissa missä se on pääsyt pisimmälle) vaikuttaa määrävästi niin valtakuntain hallituksiin kuin taloudellisiin tuotantolaitoksiinkin ja samalla kapitalismin, trustien, mahtavaan asemaan, siihen suureen määrään millä ne nyt jo hallitsevat koko maailmaa, täytyy selittää tämän ajatuksen liian herkän hyväuskoisuuden synnyttämäksi, ankarimmin sanoen yhtä lyhytnäköiseksi kuin on tuo keskiluokkalaistemme, „koneensärkijämme“, usko, jonka mukaan he vielä tulevat hajoittamaan trustit ja asettamaan voimaan „enintään-miljoona-dollarin“ lakinsa. — Jäämme siis vahvasti vakaumukseen, että kapitalismi pääsee kehittymään äärimmäiseen huippuunsa, että kapitalistinen maailman oligarkia on tulossa ja palaamme äskeiseen kysymykseemme.

Jokin toinen voipi ajatella nyt seuraavasti: No, mahtaako tuo kumminkaan tulla merkitsemään muuta kuin sitä, että sosialidemokratialla tulee olemaan tilaisuus vallata yht'aikaa koko maailma samalla vaihalla kuin olisi vallattu joku yksi valtakunta, jos ei maailmantrustia, vaan ainoastaan valtakuntain trusteja, olisi syntynyt. Sillä yhtä yksinkertainen tempuhan

lienee poistaa ne muutamat pohatat tämän maailmantrustin päävirastosta kuin olisi poistaa sama luku pohatoita jonkun valtakunnan, esim. Yhdysvaltain, trustin päävirastosta." — Tämä on sängen hauska ajatus, mutta kaikeksi ikäväksi vain liian yksinkertainen! Vähänkin enemmän ajatellen meidän täytyy ymmärtää, että tämän maailmantrustin valloittaminen tulee olemaan sosialidemokratiallemme paljon vaikeampi suoritus kuin olisi yhteensä kaikkien valtakuntain trustien valloittaminen, jos ei tätä valtakuntain välistä maailmantrustia muodostuisi. Tästä tuonnempana enemmän.

Kolmannet voivat ajatella taa-sen seuraavasti: Vaikkapa nyt tuo mahtava maailmantrusti syntyikin, tulleneeko silti välttämättömäksi sen kokonaan yhtä aikaa vallottaminen? Ehkäpä tulee olemaan mahdollista valloittaa maailma sen kynsistä pala palalta; kunkin valtakunnan sosialistit voivat anastaa siltä oman maansa, niin pian kun voivat ja millä keinoin parhaiten voivat, kunnes trusti-hirviön kypälä: ovat jääneet tyhjiksi saaliista." — Tämä ajatus vastaa alkuperäisen kysymyksemme ensimmäiseen osaan myöntävästi ja on myös sängen mukava ajatus, mutta valitettavasti asiain todellisuus tekee tämän yhtä yksinkertaiseksi kuin edellisenkin ajatuksen.

On luonnollista, että tuo maailman-oligarkia tulee käyttämään kaikkiä keinoja, pitääkseen itsellään jokaisen palan saaliistaan. Sillä se hyvin kä-

sittää tuon vanhan säännön: „Anna sormesi pirulle, niin se viepi koko käden.“ Ja että sillä tulee olemaan mahtavia keinoja saaliinsa pitämiseksi, on yhtä luonnollista. Siitä voipi tulla yhtä hirmuinen maailman-oligarkia kuin se Amerikan oligarkia, jota Jack London „Rautakourassaan“ meille kuvailee. Se maksaa apurinsa hyvin — ehkä yhtä hyvin kuin Venäjän nykyinen hallitus virkamiehensä — ja muodostaa tuosta apurilaumastaan — joka tulee olemaan suuri — luokkia, „kasteja“, jotka, kukin omat velvollisuutensa täyttäen, uskollisesti palvelevat hallitustaan. Noiden kastien tehtävänä on johtaa, mahtava teollisuusko-neisto ja hallinnollisesti pitää kurissa työläislaumat. — Ennen tuon oligarkian täydelliseen mahtiasemaansa pääsemistä ovat sosialidemokratit eri maissa ehdineet kyllä tehdä pieniä valloituksia: valloittaa kaupunkien ja kuntain hallintoja jne., ovatpa voineet saada eduskuntiin huomattavat määrät edustajiaan. Ja industrialinen unionismi on voinut saada äntiin jo laajoja järjestöjä sekä lakoil-laan panna kapitalistit usein kynsäsemään päitään. Mutta sitten astuu tuo maailman-oligarkia „rautakorollaan“ noiden kiusankappaleittensa: *unioitten*, päälle, musertaa ne toisen toisen perään; riistää meiltä sosialidemokrateilta meidän saavutuksemme, kierillä sekä väkivaltaisilla menettelyillä. Rehelli-syydelle ja laillisuudelle antaa se häikäilemättä palttua. Kansanvaltaisuus, missä sitä on

edes vähänkään ollut, poletaan alimaiseen kattilaan. Ne työväen edustajat jotka vain suinkin ovat lahjottavissa, tehdään luokkansa pettureiksi ja niitä, jotka pysyvät luokalleen uskollisina, vainotaan, pistellään tyymiin ja tapetaan. Sorretut työläislaumat kyllä äkämystyvät, mutta poliisin pamppu heiluu ja sotilaita hyppyytetään ristiin rastiin antamassa kuulia ja pistimiä. Voipi siellä täällä puheta laajojakin kapinoita, voipi esim. koko Amerikan työväestö joskus alkaa epätoivoisen yrityksen riistää maansa maailmanoligarkian kynsistä itselleen' mutta sen ei onnistu saada joukkoihinsa edes minkäänlaista järjestystä ja vielä mahdottomampaa on sen saada taisteluvälineitä ja oligarkialla on paljon hyvin asetettuja ja -harjoitettuja sotilaita. Jos eivät saman maan sotilaat suostu murhaamaan kansaveljiään — jos sekin ihme tapahtuisi — niin silloin kuletaan nopeilla kulkuvälineillä sotilaita toisista maista. Jos taas sosialismi kaikista Oligarkian ehkäisykeinoista huolimatta tunkeutuu liijaksi kaikkien vanhain sivistysmaitten armeijoihinkin, niin silloin alkaa Oligarkia ottaa sotilaansa maailman kaikkein sivistymättömimmistä kansoista. Onhan sillä koko maailma hallussaan! Niin kauan kuin tällä maailman Oligarkialla on kylliksi tottelevaisia sotilaita, niin kauan se kyllä orjalaumansa kurissa pitää! Paljon saavat työläisraukat turhia ponnistuksia kokea, lukematomia tovereitaan ja toverittariaan marttyyreinä uhrata. Eivät auta "parlamentarismi". eivät

mitkään keinot! Oligarkia pysyy istuimellaan! — — —

Mutta kuinka kauan? Onko meidän jouduttava ihan toivottomiksi? Eikö sosialidemokratia voi milloinkaan kukistaa tuota Oligarkiaa?

Kyllä joskus! Ei tuokaan maailman mahti voi olla iankaikkinen. Ja sen perästä seuraa maailman työläisten mahti! Miten voisimme olla näin ajattelematta! Mutta milloin se alkaa? Sitä ei voi sanoa! Sen täytyy jättää aikansa puolesta tavallisuuden hämärään, samoin kuin Jack London "Rautakorossaan" jättää Amerikan oligarkiastaan pelastumisen. Voipi mennä vuosisatoja, voipi Oligarkian ikä olla alle sadan vuoden, riippuen siitäkin, missä määrin sosialidemokratia on ehtinyt imeytyä kansoihin ennen tuon Oligarkian alkamista. Mutta loppu sillä vain täytyy olla. Kaikista kuristustoimenpiteistään huolimatta ei Oligarkian onnistu taannuttaa työläislaumojen sivistystä alkuperäiselle asteelle: *se ei voi saada näitä uskomaan, että Oligarkian valta on Jumalalta!* Luokkatoisuus leviää yleiseksi, Oligarkialta loppuvat vähitellen mahdollisuudet saada riittävä määrä uskollisia sotilaita. Oligarkia alkaa tehdä pieniä valtiollisia ja taloudellisia luovutuksia. Ja taas voidaan koetella parlamentarismiäkin. Jo kauan on ollut yhä tiheämpään mellakoita, joten Oligarkialla on ollut paljon tekemistä, ja nyt alkaa Oligarkialle käydä kokonaan vaikeaksi säilyttää asemaansa. Koko maailman työväestö liikehtii levottomasti ja yhä tiheämmin syntyy kapinoi-

ta, samalla kuin myöskin parlamentarisesti toimitaan. Voi tapahtua, että Oligarkia vihdoin, tuntiessaan asemansa jo kovin pahasti horjuvan, alkaa päästellä kápälistään täysin vapaaksi vaikeimpia maita, pelastaakseen itselleen edes jotain; mutta se kiihoittaa sen kynsiin vielä jääneitä ja muutenkin näiden teollisuuslaitokset joutuvat häiriötilaan ja samoin vapautetut eivät voi järjestää olojaan niin kauan kuin nämä eivät ole päässeet samoin vapaiksi, sillä Oligarkia on järjestänyt koko maailman yhdeksi ainoaksi teollisuuslaitokseksi, joten maan maasta hallinnollisesti eroittaminen merkitsee samaa kuin hihnojen katkominen ja rattaitten rattaista eroittaminen. Ja tästä syystä, samalla kuin myös toverien auttamisen halusta, eivät vapautetut jää, eivät voi jäädä, vapaudestaan nauttimaan ja olojaan järjestämään, vaan heidän on pakko kiirehtiä vielä Oligarkian kynsissä olevia avittamaan, ja niin jatkuu, täytyy jatkaa, keskeymättä sama vallankumous siksi kunnes Oligarkian valtaistuin on valloitettu — koko maailma voitettu!

Nyt on edessä suuri olojen uuteen uskoon järjestäminen, tosin vaikea se on. Se on vaikea hirmuisen suurien kaupunkienkin vuoksi ja käypi sentakia vaikeammaksi, kun teollisuuslaitokset ovat, kuten ainakin luultavaa, joutuneet pitkällisten levottomuuksien vallitessa, varsinkin viimeisen suuren vallankumouksen ajalla, häiriötilaan — muun muassa ovat kapinoitsijat, tyhvästi kylä, vaikka tietysti oikeutetun rai-vonsa sokaisemana, räjäyttelleet

tehtaita ynnä muilla tavoilla tuhonneet — ja suuri sekasorto ja elinehtojen puute vallitsee. Oligarkian ikeen harteiltaan puistaneet ovat hermostuneita, toivovat uudesta sosialidemokratiasesta järjestelystä pikaisia tuloksia ja hätäilevät. Jokainen huutaa johtomiehille, samalla kun pyrkii itse käsin kopposin asiain järjestelyä jouduttamaan: "Joutukaa, joutukaa! — Mitäs hemmettiä kuhnuستهlette! — Tässä on nälkä! — Ja noin ihan nurin narin menettelette! — Tehkää noin! Tai näin! — Joutukaa herran nimessä! — Vai eihän teillä vain olekin kieryys! — Taidatkin perustaa vain uutta Oligarkiaa! — Pois petturit!" — Tällainen epäluuloinen, järjetön maltittomuus tietenkin vain lisää johtohenkilöille vaikeuksia olojen järjestämisessä. Voipi tapahtua, että syntyy uusia järjetömiä kapinoita. Niihin saattavat kiihoittaa johtomiesten kilpailijatkin, jotka haluaisivat päästä heidän tilalleen. Niin voipi jatkaa tolkutonta anarkiaa pitkän aikaa, voipa joku yrittää esiintyä Napoleoninakin!

Yksityiskohtaisesti ei voi arvata tulevaisuutta, mutta pääpiirteellisesti tulee se varmasti menemään siten kuin edellä kuvattu. Nämä pääpiirteet vaan pitäisi olla jokaisen sosialidemokratian käsityksessä jo nykyään. Monta lyhytnäköisyydestä johtuvaa turhaa touhua osattaisiin välttää. Toimettomuuteen ei silti heittäytyisi: meidän on kaikessa tapauksessa suoritettava historiallinen tehtävämme; sosialidemokratian on valloitettava maailma, vaikkapa sitten vasta tuon kapi-

talistisen maailman Oligarkian kynsistä, ja että tämä sen tulee tekemään, riippuu meidän toiminnastamme. Sillä vaikka Oligarkia tuleekin astumaan "rautakorollaan" liikkeemme päälle, ei se kuitenkaan voi surmata sitä sosialidemokratista maailmankatsomusta ja henkeä minkä me olemme ehtineet tähän luokkaamme levittää ja juurruttaa, ja Oligarkian ikä tulee suuressa määrin riippumaan siitä, miten pitkälle tässä kasvatus työssämme ehdimme, ennen kuin Oligarkia pääsee täyteen mahtiinsa. Mainitsemillani "turhilla touhuilla" tarkoitan mitä saattaa olla liijan lähelle kuviteltuun päämäärään tähdättyssä toiminnassa. Tähän kuuluvat m. m. nuo keskinäiset riitamme menettelytavoistamme, paremmin "parlamenttaarisella" kuin "industrialisellakaan" tai jollain muulla, emme enää ehdi estää tuon kapitalistisen maailman Oligarkian syntymistä ja jokainen menettelytapamme, joka vain on sopu-soinnussa periaatteemme kanssa, joka vain tarkoittaa työläisluokan parasta ja kykenee herättämään työläisjoukkoja ja kasvatamaan sosialidemokratiseen maa-

ilmankatsomukseen, on hyvä — se parhain, joka tehokkaammin tässä herätys- ja kasvatustyössä vaikuttaa.

Toimittakoon näin edelleenkin, niin "industrialistit" kuin "parlamentaristitkin" ja keksittäköön vielä uusiakin, entistä tehokkaampia herättämis- ja kasvattamiskeinoja! Sanon ainoastaan: "herättämis- ja kasvattamiskeinoja" koska käsitän, kuten äsken jo viittasin, että kaikilla näillä keinoilla, menettelytavoillamme, mitä ikinä meillä on jo olemassa tai mitä tulemme keksimään, on ainoastaan sikäli merkitystä liikkeemme tulevaisuuteen, mikäli ne vaikuttavat herättävästi ja kasvattavasti työläislaumoihin, levittävät ja juurruttavat sosialidemokratista filosofiaa ja henkeä. *Mitä tänä tuntuvia korjauksia työläislaumaimme taloudellisiin oloihin emme millään näillä menettelytavoillamme vielä tule saamaan.* — Sosialidemokraatista filosofiaa ja henkeä edustavan kirjallisuuden kustantaminen ja levittäminen on epäilemättä tehokkain keino mitä voimme käyttää tässä herätys- ja kasvatustyössämme.

Matti Herneshuhta.

